

Робальд Дал Чарівний палець

малюнки КВЕНТИНА БЛЕЙКА

РОАЛЬД ДАЛ

**ЧАРІВНИЙ
ПАЛЕЦЬ**

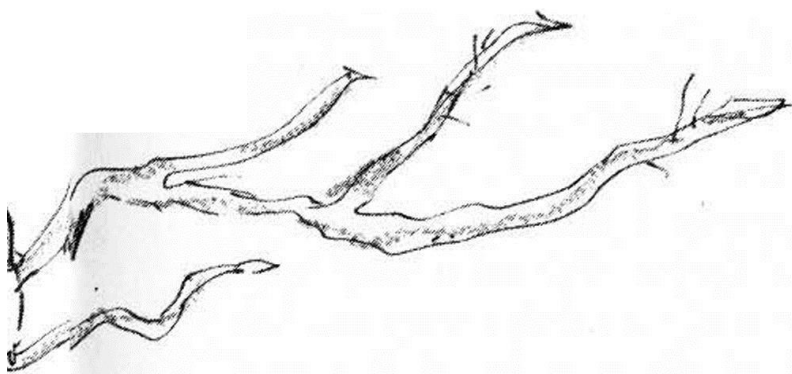

малюнки КВЕНТІНА БЛЕЙКА

Переклад з англійської Радислава Подоляка

**Видавництво «Барвінок»
2019р.**

Чарівний палець

Ферма, по сусідству з нашою належить родині Грегів. Вони мають двох хлопців: Філіпа та Вільяма. Іноді я ходжу до них, на ферму погратись.

Я дівчинка і мені вісім років.

Філіпу також вісім років, а Вільям на три роки старший. Йому вже десять.

Що? Ох, ну добре, йому вже одинадцять.

Минулого тижня з родиною Грегів сталася дуже кумедна історія, яку я спробую вам розповісти якнайкраще.

Більш за все на світі, містер Грег та його хлопці полюбляли ходити на полювання.

Кожного суботнього ранку вони брали свої рушниці і вирушали до лісу шукати та стріляти звірів і пташок.

Навіть Філіп, якому нещодавно виповнилось вісім років, мав свою власну рушницю.

Я ненавиджу полювання. Воно просто нестерпне для мене. Як на мене, це неправильно, коли чоловіки та хлопці вбивають тварин просто заради розваги.

Тому я намагалась вмовити Філіпа та Вільяма не робити цього. Кожного разу, приходячи до них на ферму, я красномовно переконувала їх зупинитись, але вони лише сміялися з мене.

Я навіть казала щось про це містеру Грегу, але він лише проходив поруч, так, наче мене там і не було.

Якось, одного суботнього ранку я помітила Філіпа та Вільяма, що вийшли з лісу разом з батьком, несучи чудове оленятко.

Це так розлютило мене, що я почала кричати на них.

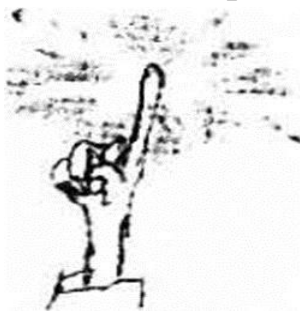

Хлопці реготали і кривилися з мене, а містер Грег сказав мені йти додому і не пхати носа в чужі справи.

Що ж, справу зроблено! Я збісилася!

І перед тим, як спромоглася взяти себе в руки, я зробила те, чого б ніколи не подумала робити.

Я підняла на них свого чарівного пальця!

Ой, лишенько! Я подіяла навіть на місіс Грег, якої там не було. Я підняла пальця на всю родину Грегів.

Впродовж місяця я подумки казала собі, що ніколи більше не підніму проти когось свого чарівного пальця. Нізащо, після того, що сталося з моєю вчителькою, старенькою місіс Вінтер.

Бідолашна старенька місіс Вінтер.

Якось, коли ми були в школі і вона навчала нас правопису. Вона мені каже:

-Встань і скажи по літерах, як пишеться «котеня».

- Ну, це ж легко, - відповідаю. - «К-о-т-и-н-я»

- Ти – дурна дівчинка! – сказала мені місіс Вінтер.

- Я, не дурна дівчинка!- закричала я.

- Я, дуже мила дівчинка!

- Ставай у куток! – гримнула місіс Вінтер.

Ці слова страшенно рознервували мене і я з усієї сили тицьнула чарівним пальцем в місіс Вінтер.

Вгадайте, що тоді сталось?

В неї почали рости вуса! Вони були такими великими і чорними, ну, точнісінько, як в кота, тільки набагато більшими. Але ж, як швидко вони вирости! Ми й оком не зморгнули, як вони вирости аж до вух.

Звичайно весь клас почав голосно сміятись. Тоді місіс Вінтер спитала:

- Може, ви й мені розкажете, що вас так насмішило?

І коли вона повернулася обличчям до дошки, щоб писати, ми побачили в неї величезного пухнастого хвоста, що виглядав з під сукні.

Я не можу описати, що тоді почалось, але коли хтось поцікавиться, чи оговталась нині від того місіс Вінтер, то відповім, що ні. І вже ніколи не оговтається.

Чарівний палець, це те, що я можу застосовувати впродовж всього свого життя.

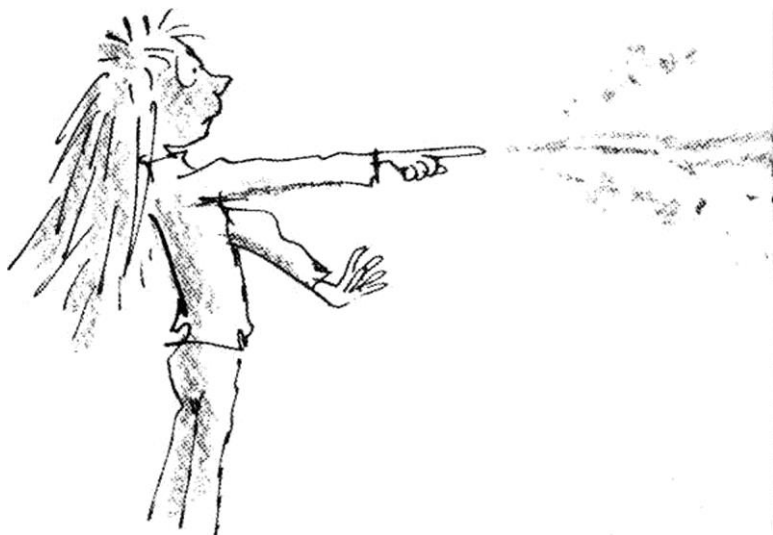
Я не можу сказати, як я це роблю, оскільки й сама не розумію.

Це, зазвичай, відбувається, коли я лютую, чи сильно нервую...

Тоді я роблюсь страшенно «гарячою».

В таку мить кінчик вказівного пальця моєї правої руки починає страшенно свербіти...

І раптом, з мене вилітає щось, схоже на спалах, швидкий такий, наче електричний розряд, і вражає особу, яка спровокувала мене ...

А після такого впливу чарівного пальця, щось починає діятись...

Що ж, тоді чарівний палець був задіяний проти цілої родини Грегів і вороття цьому не було.

Я побігла додому і стала чекати, що ж буде далі.

Події стрімко розвивались.

Тепер я розповім вам, що тоді сталося.

Я почула всю цю історію від Філіпа та Вільяма наступного ранку після того, як все скінчилось.

Після обіду того самого дня, коли я подіяла своїм чарівним пальцем проти родини Грегів, містер Грег з Філіпом та Вільямом знову пішли на полювання. Тоді вони ходили на диких качок, тому зразу вирушили до озера.

Впродовж години вони вполювали десять качок.

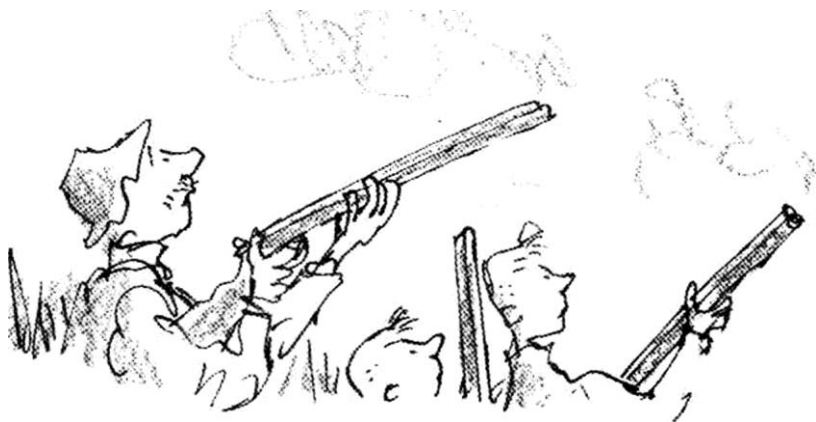
Наступної години вони підстрелили ще шість.

- Що за день! - вигукнув містер Грег. - Один з кращих!
Він нетямився від щастя.

Раптом ще чотири диких качки пролетіли над їхніми головами. Вони летіли дуже низько, і спокійно можна було стріляти.

«БАХ! БАХ! БАХ! БАХ!» пролунали рушниці.

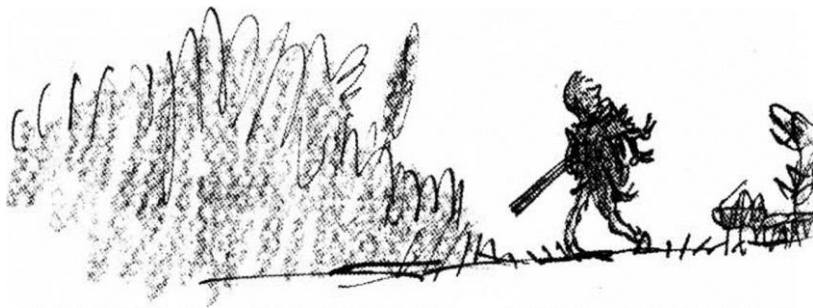

Качки летіли собі далі.

- Ми схибили!- вигукнув містер Грег. - Дивно!

Тоді, на подив всім, чотири качки розвернулись і полетіли назад, на відстань пострілу з рушниці.

-Ого! - сказав містер Грег. - Що вони, в біса роблять? Вони зараз, справді, напросились! Він знову вистрелив, і хлопці теж. І знову, всі вони схибили!

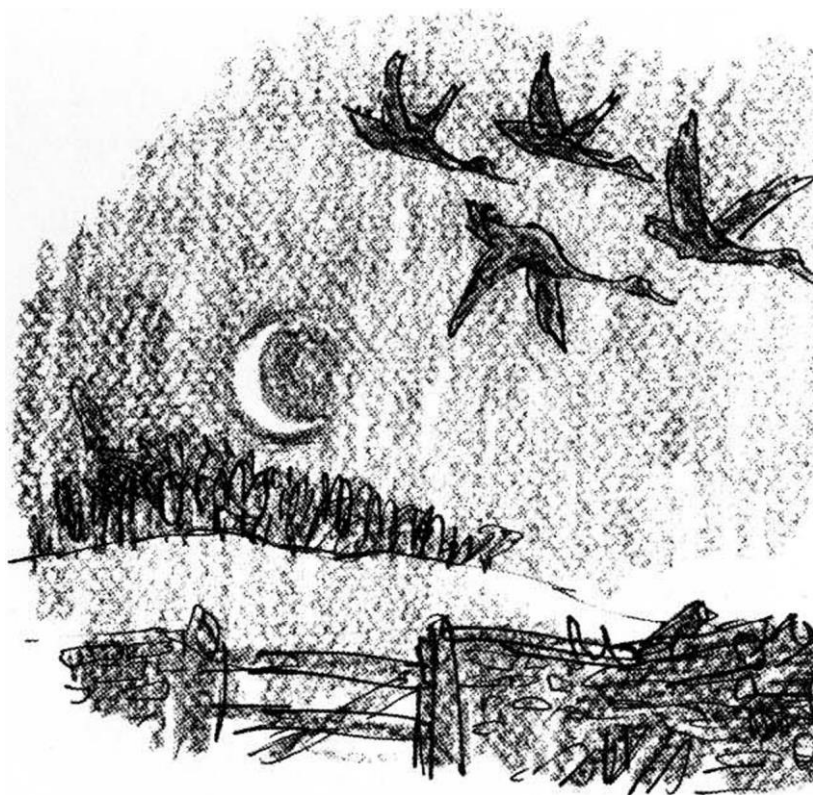
Містер Грег почервонів від люті. – Це все – світло, - мовив він. – Вечоріє, нічого не видно. Ходімо додому!

Тому вони вирушили додому, несучи з собою шістнадцять пташок, яких вполювали перед тим.

Проте, ті чотири качки не збиралися лишати їх в спокої. Вони знову почали, не відстаючи, кружляти над головами мисливців.

Містерові Грегові це страшенно не сподобалось. «Забирайтесь геть!» кричав він і знову стріляв, та все дарма. Він, просто, ніяк не міг влучити в них. Впродовж всієї дороги додому, ці чотири качки кружляли довкола, в небі, над їхніми головами, і ніщо не могло їх відігнати.

Пізно вночі, коли Філіп з Вільямом пішли спати, містер Грег вийшов на подвір'я взяти дров для каміну.

Коли він перетинав подвір'я, то раптом почув крики диких качок в небі.

Він зупинився і підняв голову. Ніч була дуже тихою, з-за дерев на схилі виглядала тоненька жовта смужка місяця, небо було встелене зорями. Раптом містер Грег почув шум крил, десь зовсім низько над головою і помітив чотири темні цятки, що летіли вкупі.

Вони кружляли навколо будинку.

Містер Грег забув про дрова і поквапився назад до будинку. Він був страшенно наляканий. Йому не сподобалось те, що відбувалось, але він нічого не сказав про це дружині. Все, що він промовив:

- Давай, ходімо спати. Я втомився.

Тому вони лягли в ліжко і заснули.

Вранці першим прокинувся містер Грег. Він розплющив очі і хотів піднести руку з годинником, щоб глянути, котра година, але руки не було.

- Цікаво, - вигукнув він. — Де моя рука?

Він продовжував лежати, зачудований тим, що сталося.

Може, він, якимось чином, пошкодив собі руку. Спробував потягнути іншу руку, але знову нічого не вийшло. Він сів, потім, за якусь мить, побачив себе.

Голосно закричавши, містер Грег вистрибнув з ліжка.

Прокинулася місіс Грег. Коли вона побачила містера Грега біля дверей, то також заверещала.

Він став малюсіньким чоловічком, зростом, десь, як спинка стільця, але не вищим. І замість рук, тепер він мав пташині крила.

- Але...але...але.., - скрикнула місіс Грег, почервонівши, наче рак.

- Любий мій чоловіченьку, що це з тобою сталося?

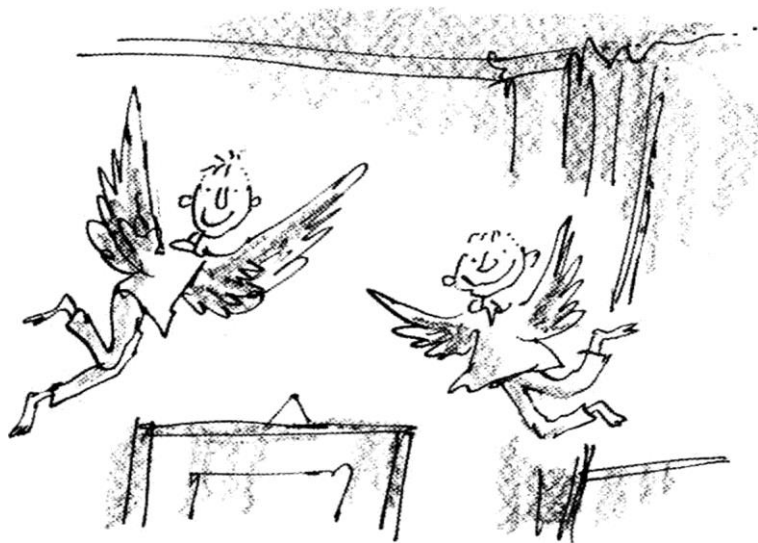
-Ти маєш на увазі, з нами обома!- вигукнув містер Грег.

-Тоді місіс Грег також вистрибнула з ліжка.

Вона підбігла до дзеркала, щоб глянути на себе, але навіть не змогла до нього дотягнутись. Вона стала навіть меншою за містера Грега, і також, замість рук, мала крила.

- Ой, ой-ой!- заревіла місіс Грег.

- Це відьомська справа!- вигукнув містер Грег.

Потім вони обоє почали бігати по кімнаті, тріпочучи крильми.

За кілька хвилин Філіп з Вільямом увірвались до кімнати. З ними сталося те ж саме: руки зникли, а замість них з'явилися крила. Хлопці стали зовсім маленькими, наче горобці.

-Мамо! Мамо! Мамо! – зацвірінкав Філіп.

- Поглянь, мамо, ми можемо літати!

Потім вони удвох здійнялися в повітря.

- Спускайтесь негайно! – сказала місіс Грег.

- Ви занадто високо!

Але не встигла вона продовжити, як хлопці вже вилетіли через вікно.

Місіс та містер Грег кинулися до вікна, глянути, де їхні діти. Двійко маленьких хлопчиків кружляли високо в небі.

Тоді місіс Грег спитала чоловіка:

- Як гадаєш, любий, ми зможемо це зробити так, як вони?

- А чому би й ні, - сказав містер Грег. - Давай, спробуємо.

Він почав сильно махати своїми крильми і, нарешті, злетів.

Тоді місіс Грег зробила те саме.

- Допоможіть, - закричала вона, коли почала злітати.

- Врятуйте мене!

- Ну ж бо, - промовив містер Грег. - Не бійся.

Вони вилетіли через вікно, здійнялися високо в небо і незабаром догнали Філіпа та Вільяма.

Невдовзі, вся родина кружляла разом в повітрі.

- Ну, хіба ж це не прекрасно!- вигукнув Вільям.

- Я завжди хотів знати, що відчуваєш, коли ти – пташка!

- Люба, твої крила не втомились? - спитав містер Грег дружину.

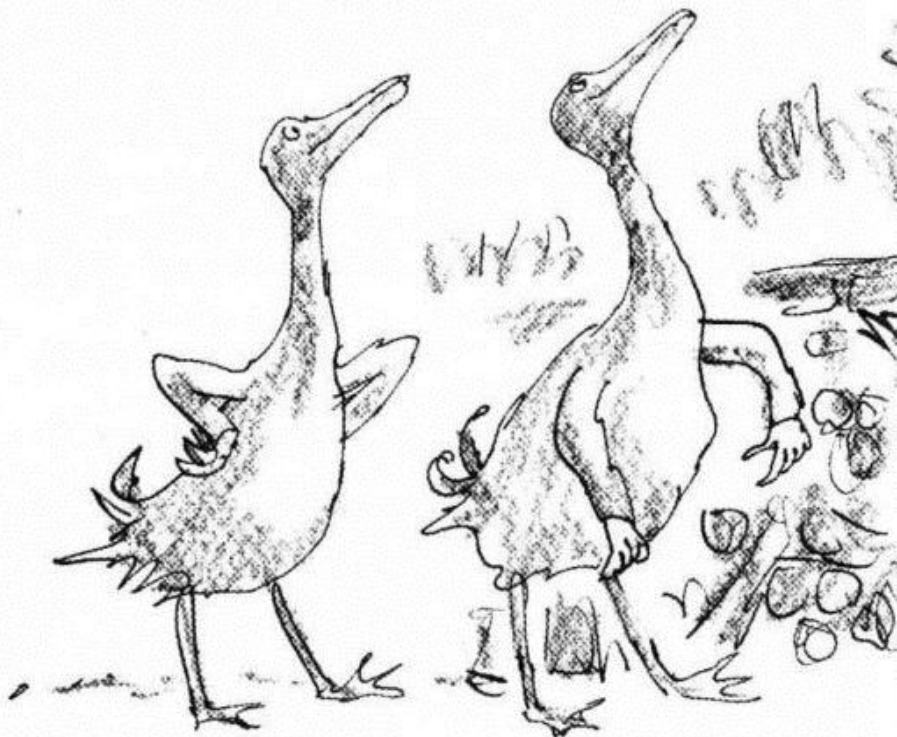
- Анітрохи! – відповіла місіс Грег. – Я б хотіла так літати завжди!

- Агов,погляньте донизу! – вигукнув Філіп. – Хтось ходить по нашому садку!

Вони разом поглянули вниз і побачили у своєму садку чотирьох величезних качок. Вони були такі здоровенні, як люди і навіть трохи більші. Замість крил в них були великі довгі руки. Качки йшли стежкою до дверей Грегового дому, задерши дзьоби і широко розмахуючи руками .

-Стійте! - закричав малесенький містер Грег, кружляючи у них просто над головами. – Забирайтесь! Це мій дім!

Качки підняли голови і закрикали. Перша з них відчинила двері будинку і увійшла всередину. Решта качок зробили те ж саме. Двері зачинились.

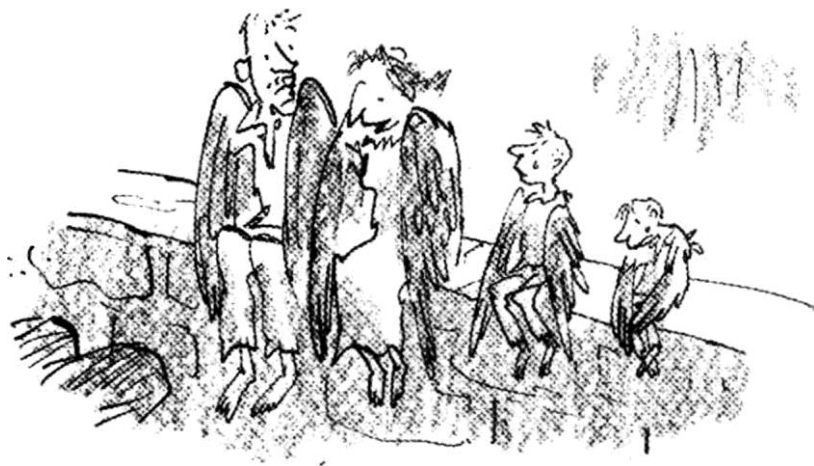

Ґреґи опустились додолу і всілись на паркані, неподалік від дверей. Місіс Ґрег заплакала.

- Ох, любий! Ох, любий! – крізь сльози казала вона. – Вони захопили наш будинок. Що ж нам тепер робити? Нам нема куди йти!

Навіть хлопці запхненькали..

- Вночі нас зжеруть коти і лисиці! – сказав Філіп.

- Я хочу спати у своєму ліжечку – сказав Вільям.

- Годі вже, - мовив містер Ґрег. - Нема чого плакати. Це нам не допоможе. Знаєте, що ми зробимо?

- Що? - спитали всі водночас.

Містер Ґрег поглянув на них і усміхнувся:

- Ми зів'ємо гніздо.

- Гніздо? – здивувались усі.
- Ми повинні це зробити, - сказав містер Грег.
- Треба ж нам десь ночувати. Летіть за мною.

Вони підлетіли до високого дерева. На його самісінькому вершку містер Грег вибрав місце для гнізда.

- Нам потрібні галузки, - сказав він. – Дуже багато маленьких галузок. Йдіть усі, знайдіть їх та несіть якнайшвидше сюди.

- Але ж, ми не маємо рук! – мовив Філіп.

- Тоді скористайтесь своїми дзьобами!

Місіс Грег з дітьми відлетіли і незабаром повернулись, тримаючи в дзьобах галузки.

Містер Грег взяв ті галузки і почав будувати гніздо.

-Більше, - вигукнув він. – Мені потрібно більше, набагато більше гілляччя. Покваптесь!

Гніздо поволі росло. Містер Грег дуже добре вправлявся з галузками, вправно сплітаючи їх докупи.

Нарешті він промовив:

- Достатньо галузок. Тепер шукайте листя, пір'я чи щось подібне, щоб зробити гніздо затишним і м'яким.

Будівництво тривало досить довго, але, врешті решт завершилось.

- Перевіримо. – промовив містер Грег, вмощуючись у гнізді. Він був дуже задоволений своєю роботою.

- Ох, як чудово! – вигукнула з плачем місіс Грег, вмощуючись у гнізді. - Здається, я зараз знесу яєчко!

Решта теж влаштувались у гнізді.

- Як тут тепло! – промовив Вільям.

- Як весело жити так високо!- промовив Філіп. – Можливо, ми зовсім малі, проте ніхто нас тут не дістане.

- Але як, щодо їжі? –спитала місіс Грег . – Ми ж нічого не їли цілий день.

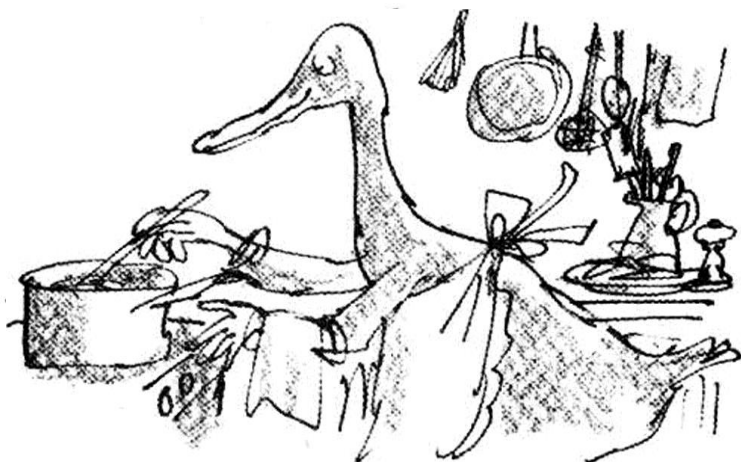
- Справді, - сказав містер Грег. – Тому ми зараз полетимо до будинку, залетимо крізь відчинене вікно і доки качки не бачать, схопимо коробку печива.

Ох, ті брудні великі качки нас заклюють! - вигукнула місіс Грег.

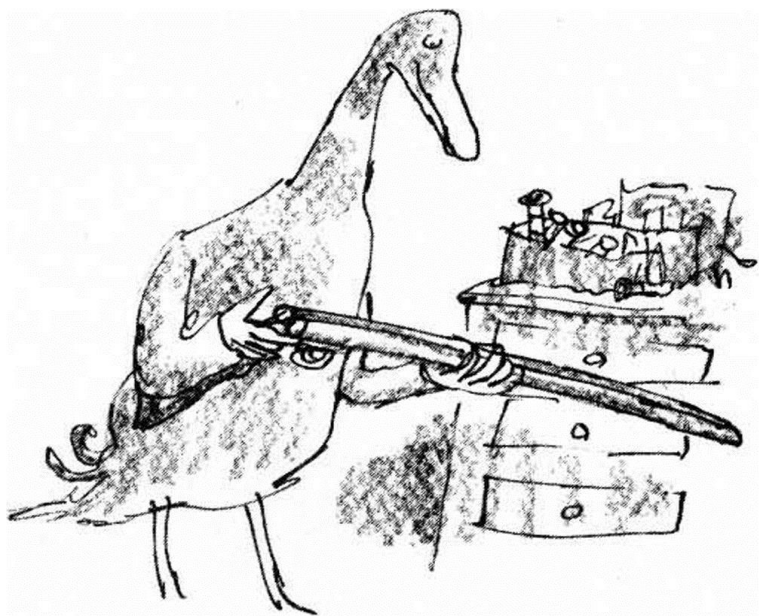
- Ми будемо дуже обережними, моя люба, і втечемо, поки нас виявлять. – мовив містер Грег.

Проте, коли вони підлетіли до будинку, то побачили, що всі вікна та двері зачинені. Шляху всередину не було.

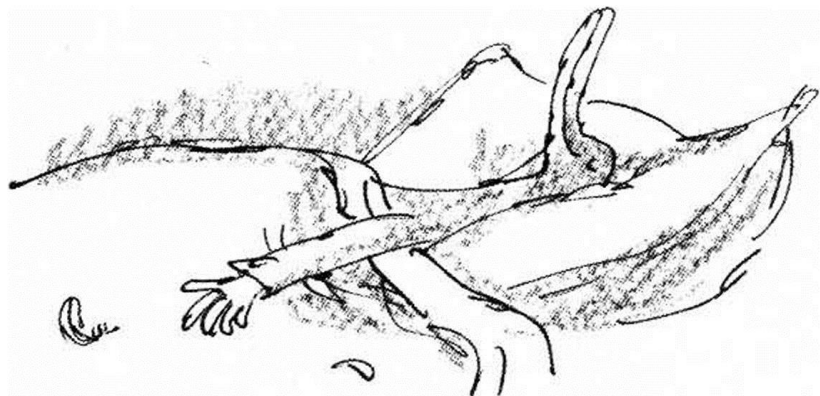
-Тільки погляньте, ця бридка качка, щось готує на моїй плиті! – вигукнула місіс Грег, пролітаючи повз вікно кухні. – Як вона насмілилась!

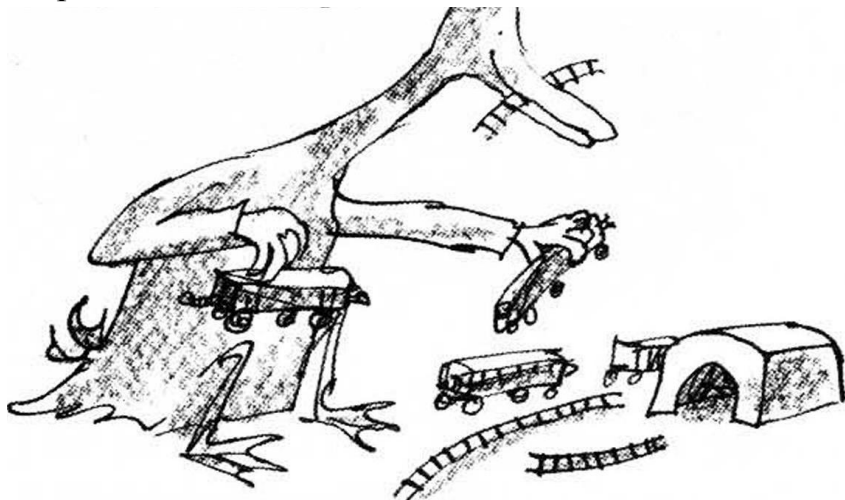
- Погляньте, інша взяла мою улюблену рушницю, – вигукнув містер Грег.

- Одна з них, лежить в моєму ліжку! – запищав Вільям, заглядаючи у вікно.

- І одна з них грається моїм електропотягом! – закричав Філіп.

-Ой, любий! – вигукнула місіс Грег. – Вони захопили увесь наш дім! Ми ніколи туди не повернемося. І що ми будемо їсти?

- Я не їстиму хробаків, - промовив Філіп. – Я б краще вмер.

- А я - равликів, - додав Вільям.

Місіс Грег обійняла хлопців своїми крильми і промовила:

- Не хвилюйтесь. Я можу подрібнити їх гарненько і ви навіть не помітите різниці.

- О, ні! – вигукнув Вільям.

- Ніколи! – сказав Філіп.

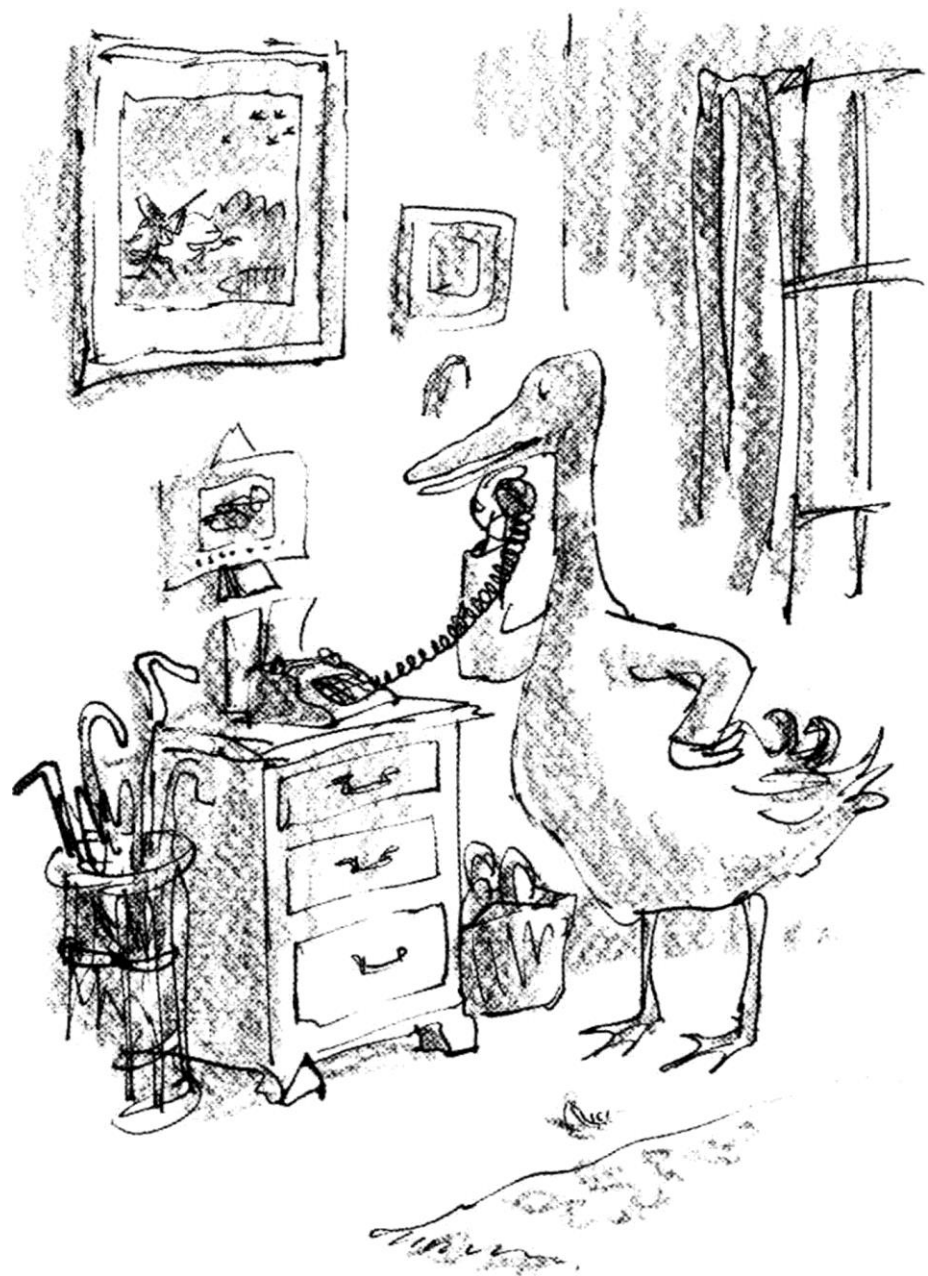
- Гидота! – промовив містер Грег. – Лише тому, що маємо крила, ми не мусимо їсти пташину їжу. Ми краще їстимемо яблука. Їх повно а нашому садку. Ну ж бо!

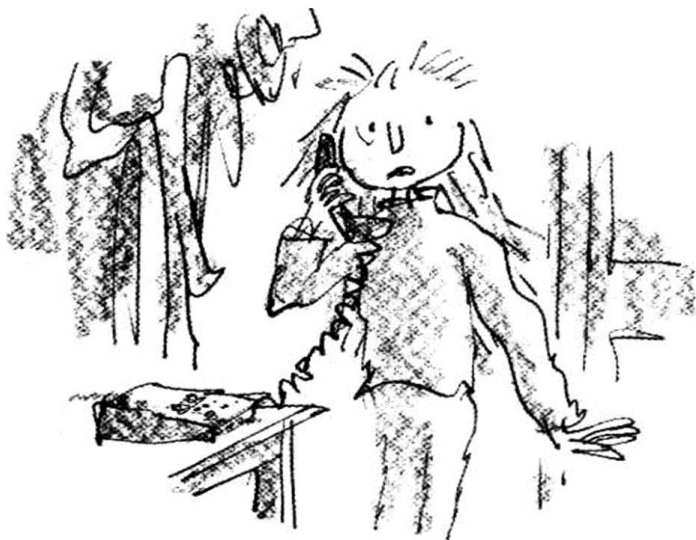
І вони підлетіли до яблуні.

Але їсти яблуко, не тримаючи його в руках, ой, як важко. Щомиті ти намагаєшся вхопити його зубами, а воно «тікає» вбік.

Врешті, їм вдалось перехопити кілька шматочків. Почало темніти, тому всі залізли в гніздо і вклалися спати.

Це, напевно, відбувалось саме в ту мить, коли я повернулась додому, взяла телефон і спробувала подзвонити до Філіпа. Я хотіла спитати, як у них справи.

- Привіт, - сказала я.

- Кряк! – відповів голос на іншому кінці дроту.

- Хто це?

- Кряк- кряк!

- Філіпе, це ти?

- Кряк-кряк-кряк-кряк-кряк!

- Ой, припиніть це!- вигукнула я.

Тоді голос перетворився у кумедний звук, що нагадував пташиний сміх.

Я швидко поклала слухавку.

- Ой, вже цей чарівний палець!- вигукнула я. - Що ж він накоїв з моїми друзями?

Тієї ночі, коли містер та місіс Грег з Філіпом та Вільямом намагались хоч трохи поспати у своєму величезному гнізді, подув сильний вітер. Дерево почало хитатись на всі боки, і всі, навіть містер Грег злякався, що гніздо може впасти.

Потім почався дощ. Він перішив так, що вода залила гніздо, і всі змокли до нитки. Ох, це була препаскудна нічка!

Нарешті, настав ранок і засяяло тепле сонечко.

- Добре!- мовив містер Грег. – Дякувати Богові, все скінчилось! Я ніколи більше не хочу знову спати в гнізді!

Він підвівся і глянув донизу...

- Рятуйте! Дивіться! Дивіться донизу!

- В чому справа, коханий? – спитала місіс Грег. Вона встала і поглянула донизу.

Її очікувала найбільша в житті несподіванка.

Під деревом на землі стояли чотири аномальних качки, людського зросту. Три з них тримали в руках рушниці. В одній була рушниця містера Грега, в другій – рушниця Філіпа, а в третій була рушниця Вільяма.

Всі рушниці цілились просто в гніздо.

- Ні! Ні!Ні! – загукали разом Греги. – Не стріляйте! Будь ласка, не стріляйте!

- Чому, ні? – мовила одна з качок, яка не мала руш- ниці. – Ви завжди стріляли у качок.

- Але ж, це зовсім різні речі! – сказав містер Грег. – Нам дозволено стріляти качок!

- Хто Вам це дозволив?- спитала качка.

- Ми самі собі дозволили. – сказав містер Грег.

- Дуже мило,а тепер ми збираємося дозволити собі постріляти качок. – сказала качка. (Я б хотіла побачити тоді обличчя містера Грега.)

- Ох, прошу! – вигукнув містер Грег. З нами наші двоє малих діток. Ви ж не хочете вбити моїх двох ді- тей?

- Вчора ви застрелили моїх дітей, - сказала качка. - Ви застрелили шістьох моїх дітей.

- Я більше ніколи цього не робитиму! - вигукнув містер Грег. - Ніколи! Ніколи! Ніколи!

- Ти справді так вважаєш? - спитала качка.

- Саме так! - сказав містер Грег. - Я не застрелю жодної качки, скільки житиму!

- Цього не достатньо, - сказала качка. - А як щодо оленів?

- Я зроблю все, що скажете, тільки опустіть рушниці, - вигукнув містер Грег.

- Я більше ніколи не стрілятиму в качок, оленів, чи в когось іншого.

- Чи можеш мені заприсягнутись в цьому? - спитала качка.

- Присягаюсь! Присягаюсь! - вигукнув містер Грег.

- То, ти викинеш свої рушниці? - спитала качка.

- Я розіб'ю їх на друзки! - вигукнув Грег. - Ти ніколи не боятимешся мене, чи моєї родини.

- Дуже добре, - сказала качка. — Ви можете спуститись.
Між іншим, я можу привітати Вас. Гніздо, як на пер-
ший раз, вийшло цілком непоганим.
Подружжя Грегів з дітьми вискочили з гнізда і спусти-
лись донизу.

Раптом, перед їхніми очима, все навколо потемніло. Потім, дивовижне відчуття з'явилося в усіх і легенький вітерець засвистів в їхніх вухах.

Темрява в їхніх очах змінилась на синє, зелене, червоне, золотаве світло, тоді раптом їх осяяло сонце. Вони стояли у власному саду, зачудовані, неподалік від власного дому, і все знову повернулось до нормального стану.

- Наші крила зникли! – вигукнув містер Грег.
- Наші руки знову повернулись!
- Ми більше, не дрібнота! – засміялась місіс Грег.
- Я так цьому рада!

Філіп та Вільям від радощів почали танцювати.

Високо над своїми головами вони почули крики диких качок. Всі глянули вгору і побачили чотирьох птахів, високо в синьому небі. Вони летіли дуже близько одна від одної, в напрямку лісового озера.

Десь приблизно через пів години після цього, я прогулювалась садом Грегів.

Я прийшла поглянути, що відбувається. Відверто кажучи, я не чекала нічого хорошого.

Біля хвіртки, я зупинилась і завмерла. Це було дивовижне видовище.

В одному кутку містер Грег розбивав величезним молотом всі три рушниці на дрібні шматочки.

В іншому кутку місіс Грег садила чудові квіти на шістнадцяти могилках, які, як я дізналася пізніше, належали качкам, застреленим напередодні.

Посеред подвір'я стояли Філіп та Вільям з мішком відбірного батькового ячменю. Їх оточували качки, голуби, жайворонки, вільшанки та багато інших, невідомих мені птахів. Всі вони їли ячмінь, який хлопці щедро розкидали руками.

- Доброго ранку, містере Грег, - сказала я.

Містер Грег опустил свого молота і глянув на мене.

- Моє прізвище вже більше не Грег. З поваги до моїх пернатих друзів, я змінив його на Ег (Яйце, по- нашому).

- І я тепер місіс Ег, - сказала місіс Грег.

Я спитала: - Що сталось?

Схоже, що вони всі четверо, цілком, з'їхали з глузду.

Тоді Філіп та Вільям почали розповідати мені всю історію. Коли вони закінчили, Вільям мовив:

- Поглянь. Ось, те гніздо, на верхівці дерева. Бачиш? Це там ми ночували минулої ночі!

- Я сам його звив, - запишався містер Ег. - До останньої гілочки.

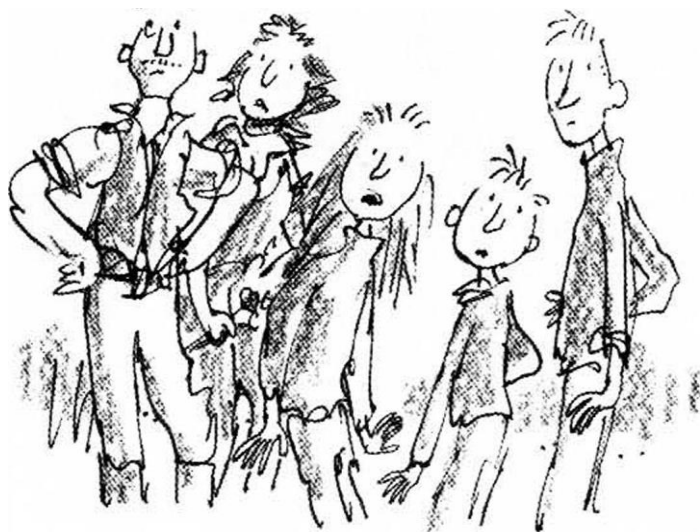

- Якщо ти нам не віриш, - сказала місіс Ег, - лише зайди в дім і заглянь до ванної кімнати. Це жахливо.

- Вони до країв наповнили нашу ванну, - сказав Філіп. - Напевно, бовталися там всю ніч. Пір'я - скрізь.

- Качки люблять воду, - сказала місіс Ег. - Я рада, що вони добре провели час.

В той момент, десь біля озера, почулося гучне «Бах».

- Хтось стріляє! – вигукнула я.

- Це, певно, Джім Купер зі своїми хлопцями, - сказав містер Ег. - Вони всі просто шаленіють від полювання.

Раптом, мої очі налилися кров'ю... Все тіло «запалало»... Кінчик пальця страшенно засвербів і я відчула силу, що переповнювала мене.

Розвернувшись, я помчала щодуху до озера.

-Агов! Що таке? Ти куди? – вигукнув навздогін містер Ег.

- Шукати Куперів!

- Але, навіщо?

- Чекайте і дізнаєтесь! - сказала я. – Вони проведуть наступну ніч на дереві. Ось побачите.

Що ж станеться коли почнуть полювати на мисливців?

Родина Ґреґів полюбляла полювання. Дівчинку, що жила по сусідству, це дуже дратувало.

Вона сподівалась переконати їх не робити цього, але вонилише сміялись з неї.

Одного прекрасного дня, коли Ґреґи зайшли занадто далеко, дівчинка подіяла на них своїм чарівним пальцем.

Він набував магичної сили, коли дівчинка ставала страшенно злою.

В таку мить, вона втратила контроль над собою і перетворила Ґреґів на птахів! Перш ніж оговтатись, Ґреґи звили гніздо, але це було лише початком їхніх клопотів...

Cover illustrations copyright ©Quentin Blake,1995